

16.7.2013

Yrityskaupan hyväksyminen: S-Pankki Oy / LähiTapiola Pankki Oy

Asian vireilletulo

S-Pankki Oy on ilmoittanut 28.6.2013 Kilpailu- ja kuluttajavirastolle järjestelyyn, jossa S-Pankki Oy (jäljempänä S-Pankki) ja LähiTapiola Pankki Oy (jäljempänä LähiTapiola Pankki) yhdistyvät kombinaatiosulautumisen seurauksena.

Osapuolet ja niiden harjoittama liiketoiminta

S-Pankki toimii vähittäispankkitoiminnan markkinoilla Suomessa. S-Pankki tarjoaa asiakkailleen tili-, kortti- ja luottopalveluita. S-Pankki tarjoaa asiakkailleen vain vakuudettomia luottoja. Lisäksi S-Pankki tarjoaa verkkopankkipalvelua. S-Pankin palvelut on ensisijaisesti suunnattu S-Etukortin käyttäjille ja sen talletuskannasta suuri osa muodostuu asiakkaiden tileillä olevista S-bonuksista.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto on 17.6.2013 hyväksynyt yrityskaupan, jossa S-Pankki Oy hankkii määräysvallan FIM Oyj:ssä (jäljempänä FIM), joka hallinnoi FIM Pankki Oy:tä, FIM Varainhoito Oy:tä ja FIM Kiinteistö Oy:tä. Yrityskauppa vaatii Finanssivalvonnan hyväksynnän, eikä kauppa ole laitettu vielä täytäntöön. FIM Oyj:n siirtyminen S-Pankin määräysvaltaan otetaan kuitenkin huomioon yrityskaupan arvioinnissa. FIM Pankki tarjoaa Suomessa sijoittamiseen liittyviä pankkipalveluja, rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojen toteutusta ja välitystä aktiivisille instituutio- ja yksityissijoittajille sekä rahoitusvälineiden selvitys- ja säilytyspalveluja. FIM Varainhoito tarjoaa Suomessa varainhoitopalveluita instituutioille, yrityksille ja yksityissijoittajille sekä harjoittaa sijoitusrahastolaissa tarkoitettua sijoitusrahastotoimintaa. Valikoimaan kuuluvat yksilöllinen varainhoito, rahastovarainhoito ja varainhoito vakuutusyhtiöiden puolesta. FIM Varainhoidon Ruotsissa sijaitseva sivuliike tarjoaa vastaavia varainhoidon palveluja Ruotsissa. FIM Kiinteistö Oy harjoittaa kiinteistösijoitustoimintaa Suomessa.

LähiTapiola Pankki toimii vähittäispankkitoiminnan markkinoilla Suomessa. LähiTapiola Pankki tarjoaa asiakkailleen tili-, kortti- ja luottopalveluita sekä neuvontapalvelua laina- ja sijoitusasioissa. LähiTapiola Pankki tarjoaa myös vakuudellisia luottoja, kuten asuntolainoja. LähiTapiola Pankki palvelee asiakkaitaan verkossa, puhelimessa ja toimistoissa. LähiTapiola Pankin asiakkaat ovat pääasiassa henkilöasiakkaita. LähiTapiola Pankki tarjoaa lisäksi arvopaperivälitys- ja säilytyspalveluita, sekä yhdelle asiakkaalle myös leasing-palvelua.

Yrityskauppasäännösten soveltuminen järjestelyyn

SOK-yhtymän liikevaihto vuonna 2012 oli noin 11 700 miljoonaa euroa, josta noin 11 200 miljoonaa euroa kertyi Suomesta. LähiTapiola-ryhmän liike-

16.7.2013

vaihto vuonna 2012 oli noin 3 800 miljoonaa euroa, joka kertyi kokonaisuudessaan Suomesta. Koska kilpailulaissa määritellyt liikevaihtorajat ylittyvät, järjestely kuuluu yrityskauppavalvontaa koskevien säännösten soveltamisalaan.

Kilpailuoikeudellinen arviointi

Ilmoittajan mukaan yrityskaupan kannalta relevantteina markkinoina voidaan pitää sekä S-Pankin että LähiTapiola Pankin osalta sekä **ottolainaus**- (talletukset) että **antolainausmarkkinoita** (luotot). Molemmat harjoittavat vähittäispankkitoimintaa ja relevantteina markkinoina voidaan pitää erityisesti kotitalouksien tekemien talletusten markkinoita. S-Pankki tarjoaa vain vakuudettomia luottoja. LähiTapiola Pankki tarjoaa asiakkailleen sekä vakuudettomia että vakuudellisia luottoja, kuten asuntolainoja. Lisäksi sekä LähiTapiola Pankki että FIM tarjoavat strukturoituja sijoitustuotteita, arvopaperien välitystä ja sijoitusrahastopalveluita. LähiTapiolan rahastopalveluita tarjoaa tällä hetkellä LähiTapiola Pankin tytäryhtiö LähiTapiola Varainhoito Oy, jonka rahastoliiketoiminta siirtyy S-Pankin tulevaan tytäryhtiöön FIM Varainhoito Oy:öön.

Yrityskaupan osapuolilla FIM huomioon otettuna on päällekkäistä liiketoimintaa kaikilla edellä kuvatuilla markkinoilla lukuun ottamatta vakuudellisia luottoja. Edellä mainituista markkinoista suurimmat kaupan osapuolten yhteenlasketut markkinaosuudet ovat kotitaloustalletuksissa, Suomeen rekisteröidyissä sijoitusrahastoissa sekä strukturoiduissa sijoitustuotteissa. Kaikilla markkinoilla osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on kuitenkin selvästi alle 10 %.

Markkinaselvitysten yhteydessä Kilpailu- ja kuluttajavirastolle esitettiin näkemys, jonka mukaan yrityskaupan toteuduttua S-ryhmällä on mahdollisuus sitoa päivittäistavarakaupan palvelut pankkipalveluihin ja S-Pankin maksuliikepalveluja voidaan ristisubventoida mm. S-ryhmän päivittäistavarieliiketoiminnalla. Koska kaikille edellä mainituille pankkipalvelumarkkinoille jää kuitenkin useita yrityksiä, jotka ovat selvästi suurempia kuin S-Pankki ja LähiTapiola Pankki yhteensä, Kilpailu- ja kuluttajaviraston arvion mukaan yrityskauppa ei kilpailulain 25 §:n mukaisella tavalla olennaisesti estä tehokasta kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla.

Ratkaisu

Kilpailu- ja kuluttajavirasto hyväksyy yrityskaupan, jossa S-Pankki Oy ja LähiTapiola Pankki Oyj yhdistyvät kombinaatiosulautumisen seurauksena.

Sovelletut säännökset

Kilpailulaki (948/2011) 21, 22, 24, 25 ja 26 §.

16.7.2013

Muutoksenhaku

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tässä asiassa antamaan päätökseen saa haakea muutosta markkinaoikeudelta kilpailulain 44 §:n mukaan siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Lisätietoja päätöksestä antaa erikoistutkija Hanna Kaiponen, puhelin 029 505 3620, sähköposti etunimi.sukunimi@kkv.fi.

Ylijohtajan sijainen,
apulaisjohtaja

Rainer Lindberg

Erikoistutkija

Hanna Kaiponen